

Minispete

Vol. II
Drept procesual civil

Ediția a III-a

Coordonator:
Evelina Oprina

Roxana Dan
Bogdan Dumitrache
Gabriela Cristina Freñțiu
Ioana Păsculeț
Paul Pop
Mircea Ursuța
Gheorghe-Liviu Zidaru

Cuprins

Capitolul I. Domeniul de reglementare al Codului de procedură civilă și principiile fundamentale ale procesului civil	1
Capitolul II. Acțiunea civilă și participanții la procesul civil	10
Capitolul III. Competența instanțelor judecătorești.....	24
Capitolul IV. Actele de procedură. Citarea și comunicarea actelor de procedură. Nulitatea actelor de procedură.....	41
Capitolul V. Procedura în fața primei instanțe.....	59
Capitolul VI. Căile de atac	81
Capitolul VII. Dispoziții privind asigurarea unei practici unitare. Contestația privind tergiversarea procesului	96
Capitolul VIII. Procedura necontencioasă judiciară	100
Capitolul IX. Arbitrajul.....	104
Capitolul X. Executarea silită.....	108
Capitolul XI. Proceduri speciale	116
Capitolul XII. Procesul civil internațional	138
Capitolul XIII. Minispețe recapitulative.....	142
Testul nr. 1	142
Testul nr. 2	147
Testul nr. 3	152
Testul nr. 4	157
Testul nr. 5	162
Testul nr. 6	169
Testul nr. 7	176
Testul nr. 8	183
Testul nr. 9	189
Testul nr. 10	195
Răspunsuri și explicații.....	201

Capitolul I

Domeniul de reglementare al Codului de procedură civilă și principiile fundamentale ale procesului civil

1. Legea de procedură de drept comun. Lege specială

În cadrul unei proceduri de administrare a unor creanțe fiscale începute sub imperiul Codului de procedură fiscală (Legea nr. 207/2015), debitorul fiscal a formulat contestație la executare, respinsă de prima instanță, ca neîntemeiată.

Împotriva acestei sentințe:

- a) debitorul nu poate formula apel, întrucât legea specială nu prevede nimic în această privință, iar legea specială exclude incidența noului Cod de procedură civilă, aplicându-se cu prioritate față de acesta (*specialia generalibus derogant*);
- b) debitorul poate formula apel, în termenul general de apel prevăzut de art. 468 C.proc.civ., legea specială completându-se cu noul Cod de procedură civilă, ca drept comun în materie procedurală, în măsura compatibilității acestuia cu raporturile juridice dintre autoritățile publice și contribuabili;
- c) debitorul poate formula apel, în cadrul termenului general de apel de 10 zile, prevăzut de art. 651 C.proc.civ. pentru hotărârile instanței de executare, întrucât dispozițiile Codului de procedură fiscală se completează cu dispozițiile noului Cod de procedură civilă cu privire la instanța de executare (competență, tipul de hotărâre pronunțată, calea de atac incidentă), ca norme generale în materia executării silite.

2. Interpretarea noului Cod de procedură civilă. Relevanța dispozițiilor supralegislative cu privire la drepturile omului

La data de 13 mai 2015, reclamantul A.B., domiciliat în București, Aleea Sadovei nr. 1, sector 1, a chemat în judecată Guvernul României, solicitând anularea H.G. nr. 100/2015 privind reglementarea unor aspecte financiar-fiscale, cauza fiind înregistrată pe rolul Curții de Apel București, secția de contencios administrativ și fiscal. Completul stabilit prin repartizare aleatorie a verificat dacă cererea de chemare în judecată respectă dispozițiile art. 194-197 C.proc.civ., constatând că acestea sunt respectate, cu excepția neindicării sediului instituției publice pârâte (Guvernul României) de către reclamant. Solicitarea indicării sediului pârâtului a fost comunicată reclamantului, care nu a îndreptat această carență în termenul de 10 zile acordat, potrivit legii.

În consecință:

- a) deși neindicarea domiciliului sau sediului pârâtului este aptă să atragă sancțiunea anulării în procedura de regularizare, totuși, în concret, sediul poate fi determinat

facil, prin înterogarea paginii de internet a pârâtului, motiv pentru care anularea nu va fi dispusă;

- b) anularea cererii de chemare în judecată este obligatorie, în condițiile art. 200 C.proc.civ., care nu distinge între gravitatea lipsurilor cererii, ci dispune că, dacă acestea nu sunt îndreptate, cererea se anulează, completul de judecată neavând un drept de apreciere, ceea ce este în concordanță cu rigorile principiului legalității care guvernează procesul civil;
- c) deși art. 200 C.proc.civ. nu prevede expres, anularea nu va fi dispusă atunci când această sancțiune ar fi disproporționată față de caracterul puțin însemnat al lipsurilor formale, exigența proporționalității decurgând din dispozițiile constituționale și convenționale referitoare la accesul liber la justiție.

3. Interpretarea legii de procedură civilă. Lacună legislativă

Reclamantul M.A. a formulat la data de 1 octombrie 2001 notificare potrivit Legii nr. 10/2001, adresată Primăriei Municipiului B., prin care a solicitat restituirea unui imobil preluat în mod abuziv de statul comunist, în temeiul Decretului nr. 92/1950 pentru naționalizarea unor imobile. Primăria a omis să răspundă în termenul legal de 60 de zile, motiv pentru care, la data de 1 iunie 2014, reclamantul a sesizat Tribunalul de la sediul unității deținătoare, solicitând soluționarea pe fond a notificării sale și obligarea unității deținătoare la restituirea în natură sau, în subsidiar, prin echivalent a imobilului.

Prin întâmpinare, unitatea deținătoare, pârâtul Municipiul B., prin Primar, a invocat necompetența generală a instanței și inadmisibilitatea acțiunii, arătând că prerogativa soluționării pe fond îi aparține în exclusivitate, potrivit Legii nr. 10/2001, iar instanța este incompetentă să soluționeze cauza pe fond, în lipsa dispoziției de soluționare a notificării. Arată, totodată, că termenul de 60 de zile este unul de recomandare.

Tribunalul B.:

- a) va respinge acțiunea pentru necompetența generală a instanței sesizate, competența de soluționare a notificării revenind exclusiv unității deținătoare [art. 25 alin. (1) din Legea nr. 10/2001 prevede că, în termen de 60 de zile de la înregistrarea notificării sau, după caz, de la data depunerii actelor doveditoare, unitatea deținătoare este obligată să se pronunțe, prin decizie sau, după caz, prin dispoziție motivată, asupra cererii de restituire];
- b) va respinge acțiunea, ca inadmisibilă, având în vedere că art. 26 alin (3) din Legea nr. 10/2001 prevede că doar decizia sau, după caz, dispoziția motivată de respingere a notificării sau a cererii de restituire în natură poate fi atacată în justiție de persoana care se pretinde îndreptățită, nefiind prevăzută ipoteza refuzului de soluționare, iar judecătorul este dator să se supună legii, nefiind îndreptățit să creeze proceduri noi;
- c) va respinge excepțiile și va soluționa pe fond notificarea, având în vedere că lipsa răspunsului unității deținătoare echivalează cu refuzul de restituire, iar principiul liberului acces la justiție reclamă recunoașterea accesului la instanță și în acest caz [art. 21 alin. (2) din Constituție], judecătorul nefiind în drept să refuze să judece sub cuvânt că legea nu prevede.

4. Soluționarea litigiului conform regulilor de drept care îi sunt aplicabile. Obligațiile instanței

Prin cererea de chemare în judecată formulată la data de 10 octombrie 2014 s-a solicitat anularea contractului de vânzare încheiat la data de 1 septembrie 2009, arătându-se că acesta este anulabil pentru leziune, în condițiile art. 1.221 C.civ. Reclamantul a arătat că înțelege să se întemeieze expres pe această dispoziție legală și solicită instanței să se raporteze exclusiv la aceasta, pentru a respecta limitele investiției. Pârâtul a invocat excepția inadmisibilității, arătând că *ratione temporis* sunt aplicabile exclusiv prevederile vechii legislații civile, care însă nu au fost invocate, iar instanța ar statua *extra petita*, dacă le-ar avea în vedere.

Soluționând cererea, instanța:

- a) va respinge cererea, ca inadmisibilă, întrucât reclamantul și-a întemeiat acțiunea pe o lege inaplicabilă în cauză, nulitatea fiind guvernată de legea în vigoare la data încheierii actului juridic; nu este însă permis instanței să schimbe cauza cererii;
- b) va analiza cererea pe fond prin raportare la textul de lege invocat, reclamantul fiind cel care stabilește cadrul procesual inclusiv sub aspectul temeiului juridic, potrivit principiului disponibilității;
- c) va pune în discuția părților incidența în cauză a vechii legi civile, potrivit adagiului *tempus regit actum* și dreptului tranzitoriu relevant; va face aplicarea vechii legi chiar dacă reclamantul se opune, soluționând cauza pe fond.

5. Principiul disponibilității. Consecințele nulității unui act juridic. Apel. Calificarea juridică a temeiului cererii

Reclamantul R.I. a solicitat în contradictoriu cu pârâtul B.E. anularea contractului de vânzare încheiat între părți, invocând în fapt înșelarea sa de către pârât, care cu rea-credință i-a tănuit că terenul vândut nu este construibil, împrejurare determinantă pentru reclamant, aspect ce era cunoscut și pârâtului, de vreme ce destinația convenită prin contract a terenului era pentru edificarea unei case de vacanță.

Prin întâmpinare, B.E. a solicitat respingerea cererii, ca neîntemeiată, iar pe calea cererii reconvenționale, pentru ipoteza admiterii cererii principale, a solicitat rectificarea cărții funciare și reînscrisura imobilului pe numele său.

A. Prin sentință, instanța a admis acțiunea și a anulat contractul, dispunând, totodată, repunerea părților în situația anterioară, prin restituirea prețului plătit de reclamant și a terenului către pârât.

Împotriva sentinței a declarat apel pârâtul, care a invocat greșita soluționare a aspectului vizând repunerea părților în situația anterioară și încălcarea principiului disponibilității, inclusiv prin nesoluționarea cererii reconvenționale.

Instanța de apel:

- a) va admite apelul și va schimba în întregime sentința, respingând acțiunea principală, dacă, reapreciind probele în virtutea efectului devolutiv al apelului, ajunge la concluzia că nu s-a făcut dovada motivelor de nulitate invocate;
- b) va respinge apelul, întrucât în mod legal a dispus prima instanță din oficiu repunerea părților în situația anterioară, prin restituirea prețului și a bunului, acesta fiind un efect al nulității reglementat de Codul civil;

- c) va admite apelul, constatând depășirea principiului disponibilității, întrucât repunerea părților în situația anterioară nu poate fi dispusă din oficiu, ci trebuie cerută de partea interesată; în ce privește însă nesoluționarea cererii reconvenționale formulate de pârât, aceasta nu poate fi remediată pe calea apelului.

B. Instanța a arătat că, deși motivele invocate de reclamant se subsumează dolului, ca viciu de consimțământ, nu poate trece peste calificarea juridică a reclamantului, care a invocat ca temei de drept eroarea.

Această soluție:

- este în concordanță cu principiul disponibilității, instanța fiind ținută, în toate cazurile, de temeiul juridic invocat de reclamant, chiar dacă îl consideră eronat sau inexact;
- este nelegală, întrucât instanța era dator să pună în discuția părților calificarea juridică corectă, aceea de dol, în raport de pretenția formulată și de motivele de fapt invocate;
- instanța nu va pune în discuția părților problema calificării juridice, pentru a nu se antepunonța și a nu-l favoriza pe reclamant.

6. Principiul contradictorialității. Aplicabilitatea unei decizii în interesul legii adoptate pe parcursul procesului

La data de 20 martie 2015, au avut loc dezbaterile asupra apelului declarat de Ministerul Finanțelor Publice împotriva sentinței prin care a fost obligat la plata prețului de piață, potrivit art. 50¹ din Legea nr. 10/2001 privind regimul juridic al unor imobile preluate abuziv în perioada 6 martie 1945 - 22 decembrie 1989, la cererea chirieșului evins în acțiunea în revendicare și al cărui contract a fost declarat nul absolut printr-o hotărâre irevocabilă anterioară.

Intimatul-reclamant a solicitat respingerea apelului și, în subsidiar, în ipoteza admiterii acestuia, admiterea în parte a acțiunii, în sensul acordării prețului actualizat, la care are dreptul în toate cazurile, potrivit art. 50 alin. (2) din Legea nr. 10/2001. Arată intimatul că, deși nu a cerut expres acordarea prețului actualizat, acesta reprezintă o parte din pretenția formulată (valoarea de piață actuală).

După amânarea pronunțării pentru 7 zile, la data de 27 martie 2015, curtea de apel a admis apelul, a schimbat în tot sentința și a respins acțiunea, ca nefondată, arătând că nu este posibilă nici acordarea prețului actualizat, la care reclamantul ar fi fost îndreptățit, de vreme ce, prin Decizia în interesul legii nr. 1/2015 a Înaltei Curți de Casație și Justiție, prețul actualizat poate fi acordat doar dacă s-a formulat un capăt de cerere distinct, subsidiar în acest sens, în caz contrar fiind încălcat principiul disponibilității (*extra petita*).

Împotriva acestei decizii a declarat recurs reclamantul.

Înalta Curte:

- va respinge recursul, ca nefondat, față de dispozițiile obligatorii ale deciziei în interesul legii, care trebuie avută în vedere la soluționarea cauzei;
- va admite recursul, va casa decizia și va respinge apelul, având în vedere că decizia în interesul legii este eronată, prețul actualizat fiind o parte din prețul de piață și, ca atare, inclus în pretenția formulată;

- c) va admite recursul și va casa decizia, reținând încălcarea principiului contradictorialității și a dreptului la apărare, întrucât instanța de apel și-a întemeiat decizia pe o hotărâre de principiu publicată în Monitorul Oficial după închiderea dezbatelor, aceasta nefiind pusă în discuția părților.

7. Lipsa de rol activ a instanțelor de fond. Consecințe

Judecătoria Giurgiu a admis în parte acțiunea reclamantului, obligând pârâtul la plata sumei de 10.000 lei daune materiale reprezentând contravaloarea geamului distrus prin conduita culpabilă a pârâtului, care a pierdut controlul volanului și a distrus vitrina reclamantului și o parte dintre bunurile expuse. S-a reținut că nu s-a făcut dovada prejudiciului pretins, constând în pierderile economice cauzate de închiderea magazinului pentru 30 de zile și de pierderea unor comenzi. Prin recursul declarat, reclamantul a invocat lipsa de rol activ a instanțelor de fond (primă instanță și cea de apel), care nu au dispus din oficiu administrarea probei cu expertiză contabilă, ci doar l-au întrebat dacă înțelege să propună această probă pentru dovedirea prejudiciului material suportat prin fapta ilicită a pârâtului, ceea ce, în opinia recurentului, nu este suficient, instanțele fiind datoare să aibă rol activ și să stăruie pentru aflarea adevărului în cauză, indiferent de cererile părților, sub sancțiunea nulității absolute a hotărârii.

Instanța de recurs:

- va admite recursul și va casa decizia recurată, trimițând cauza instanței de apel pentru administrarea expertizei pe care o socotește necesară pentru soluționarea cauzei; în acest scop, instanța de recurs va reține că proba trebuia ordonată din oficiu, indiferent de solicitările părților, rolul activ în materie probatorie fiind impus de o normă imperativă;
- va respinge recursul, ca nefondat, având în vedere că omisiunea instanței de a dispune din oficiu probe pe care partea nu le-a propus și administrat în condițiile legii, în fața instanțelor de fond, nu poate constitui motiv de recurs;
- va admite recursul, casând decizia cu trimitere spre rejudecare, întrucât instanța era datoare să pună în vedere părții necesitatea suplimentării probatoriului, în virtutea principiului contradictorialității, pentru a preveni surprinderea acesteia și a-i da posibilitatea să solicite probele utile cauzei.

8. Principiul legalității. Obligațiile instanței în ce privește respectarea acestuia. Invocarea prescripției extinctive. Rol activ

Reclamantul A.B. a solicitat obligarea pârâtului C.D. la plata sumei de 20.000 lei împrumut scadent la data de 16 martie 2012 și nerestituit până la data introducerii acțiunii (1 mai 2016). Instanța, la primul termen de judecată la care părțile au fost legal citate, a observat că există indicii temeinice că pretenția reclamantului s-a prescrist, iar pârâtul prezent nu a invocat excepția corespunzătoare.

În exercițiul rolului activ și al asigurării legalității în proces, instanța:

- va întreba pârâtul dacă înțelege să invoce excepția prescripției extinctive, învederându-i durata mare scursă de la data scadenței obligației și până la data introducerii acțiunii;
- va invoca din oficiu excepția prescripției extinctive, aceasta fiind de ordine publică;
- nu va sugera pârâtului să invoce o apărare de ordine privată.

9. Cadru procesual subiectiv. Rolul activ al instanței în această materie

La data de 14 mai 2014, reclamantul A.B. a solicitat obligarea pârâtului C.D. la plata sumei de 100.000 lei, arătând că C.D., X.Y. și Z.W. s-au obligat în solidar la plata acestei sume către reclamant, scadența fiind împlinită. Împotriva sentinței prin care acțiunea îndreptată împotriva lui C.D. a fost admisă, acesta fiind obligat la plata întregii sume datorate, au declarat apel reclamantul, criticând soluția pentru omisiunea de a-i introduce în cauză pe ceilalți codebitori, deși raportul juridic dedus judecării impunea aceasta, precum și pârâtul, invocând inadmisibilitatea acțiunii în considerarea nechemării în judecată a celorlalți codebitori solidari.

Instanța de apel:

- va respinge ambele apeluri, ca nefondate, întrucât raportul juridic dedus judecării nu impunea chemarea ca pârâți a tuturor debitorilor solidari, iar principiul disponibilității interzicea instanței ca, în această situație, să extindă cadrul procesual subiectiv;
- va admite apelul reclamantului, întrucât instanța trebuia mai întâi să pună în discuția părților necesitatea chemării în judecată a tuturor codebitorilor;
- va admite apelul pârâtului, având în vedere că instanța era ținută de cadrul procesual stabilit de reclamant prin cererea de chemare în judecată, aceasta fiind însă inadmisibilă, întrucât nu au fost chemați în judecată toți codebitorii.

10. Dublul grad de jurisdicție. Invocarea nelegalei citări pe calea apelului. Soluția instanței de apel

La termenul de dezbateri în fața primei instanțe, pârâtul nu a fost legal citat și a lipsit, fiind obligat la plata sumei pretinse prin acțiune. Ulterior, pârâtul a invocat nelegala sa citare prin motivele de apel formulate în termen, aducând, totodată, critici pe fondul cauzei.

Prin decizia sa, instanța de apel:

- va admite apelul și va trimite cauza spre rejudecare, pentru a nu priva părțile de dublul grad de jurisdicție garantat de Convenția Europeană a Drepturilor Omului;
- va respinge apelul, ca nefondat, întrucât pârâtul putea invoca nelegala citare la primul termen care a urmat neregularității, sub sancțiunea decăderii, iar nu direct în apel;
- va admite apelul, va anula sentința și va evoca fondul, având în vedere că nu s-a cerut expres trimiterea cauzei spre rejudecare, iar legiuitorul poate deroga de la dublul grad de jurisdicție în fond.

11. Limba desfășurării procesului

Pe rolul Judecătoriei Târgu Secuiesc a fost înregistrată o cerere de chemare în judecată redactată în limba maghiară, într-un proces purtat între doi cetățeni români de naționalitate maghiară. După expirarea termenului de 10 zile înăuntrul căruia instanța i-a pus în vedere reclamantului să depună traducerea în limba română, cererea a fost anulată, în condițiile art. 200 C.proc.civ. Pe calea cererii de reexaminare, reclamantul a invocat dreptul cetățenilor aparținând minorităților naționale de a se exprima în justiție în limba maternă. Cu ocazia soluționării cererii, reclamantul a formulat concluzii în limba maghiară, cunoscută membrilor completului de judecată.

În ce privește soluționarea cererii de reexaminare:

- a) aceasta va fi respinsă, ca nefondată, având în vedere că cererile se întocmesc numai în limba română, dar reclamantul poate vorbi în limba maghiară în cursul dezbaterilor asupra cererii de reexaminare;
- b) aceasta va fi admisă, având în vedere că dispozițiile Constituției și ale Codului de procedură civilă dau dreptul cetățenilor români aparținând minorităților naționale să se exprime în limba maternă, deopotrivă oral și scris;
- c) aceasta va fi respinsă, ca nefondată, iar părții nu i se va permite să pună concluzii în limba maghiară, având în vedere că procesul se desfășoară în limba română.

12. Legea aplicabilă probelor

În dovedirea plății sumei pentru care a fost chemat în judecată (100.000 lei împrumut contractat la data de 1 septembrie 2011 și restituit la data de 10 mai 2012), pârâțul a solicitat administrarea probei testimoniale, prin întâmpinare. Prin răspunsul la întâmpinare, reclamantul a solicitat respingerea acestei probe, ca inadmisibilă, având în vedere că în cauză este aplicabil art. 1.191 C.civ. din 1864, care nu permite dovada actelor juridice având o valoare mai mare de 250 lei cu martori, plata fiind considerată un act juridic. În replică, pârâțul a arătat că procesul a început la data de 20 mai 2013, legea aplicabilă fiind cea de la data menționată, or art. 1.499 din noul Cod civil permite dovedirea plății cu orice mijloc de probă.

Instanța:

- a) va admite proba testimonială, având în vedere că, potrivit legii aplicabile la data începerii procesului, această probă este admisibilă, neavând relevanță data încheierii actului juridic;
- b) va respinge proba testimonială, ca inadmisibilă, legea aplicabilă în această privință fiind vechiul Cod civil;
- c) va admite proba testimonială, legea de procedură referitoare la administrarea probelor fiind de imediată aplicare.

13. Aplicarea legii de procedură în timp. Rezolvarea acestei probleme cu ocazia stabilirii competenței

Prin cererea înregistrată pe rolul Judecătoriei Sfântu Gheorghe la data de 1 octombrie 2012, reclamanta A. SRL a chemat în judecată pe pârâta B. SRL, solicitând obligarea acesteia la lăsarea în deplină proprietate și posesie a unui teren și la demolarea construcției aflate pe teren. Pe calea cererii reconvenționale formulate la primul termen de judecată din data de 1 aprilie 2013, pârâta a solicitat să se constate dreptul său de proprietate asupra respectivei construcții și, în subsidiar, să fie obligată reclamanta la plata sumei de 220.000 lei, reprezentând contravaloarea construcției, și să se dispună instituirea dreptului de retenție asupra acesteia până la plata sumei datorate.

La termenul de judecată, reclamanta a invocat excepția tardivității, având în vedere că cererea reconvențională nu a fost formulată odată cu întâmpinarea, cu cel puțin 5 zile înainte termenului de judecată, conform art. 114¹ alin. (2) și art. 119 alin. (3) C.proc.civ. din 1865. Instanța a admis excepția și a dispus disjungerea cererii reconvenționale, conform art. 135 C.proc.civ. din 1865, cererea fiind înregistrată sub un număr de dosar distinct. În

dosarul nou-format, instanța a invocat din oficiu și a admis excepția necompetenței materiale, arătând că noul dosar este supus dispozițiilor noului Cod de procedură civilă, iar valoarea pretinsă este mai mare de 200.000 lei. Tribunalul Covasna, sesizat prin declinare de competență, a invocat, la rândul său, excepția necompetenței materiale, arătând că în cauză sunt aplicabile dispozițiile art. 17 C.proc.civ. din 1865.

A. Incidentul procedural ivit:

- a) este un conflict negativ de competență, care urmează a fi soluționat de Curtea de Apel Brașov, ca instanță ierarhic superioară comună;
- b) nu este un conflict de competență, declinarea de competență a Tribunalului Covasna, ca instanță ierarhic superioară, fiind obligatorie pentru Judecătoria Sfântu Gheorghe;
- c) este un conflict negativ de competență, care va fi respins ca inadmisibil, întrucât instanța care statuează asupra conflictului de competență nu este îndreptățită să stabilească legea procesuală aplicabilă *ratione temporis*.

B. În ce privește legea de procedură aplicabilă și instanța competentă, potrivit acestei legi:

- a) în urma disjungerii, cererea reconvențională și-a pierdut caracterul incidental, iar prorogarea de competență nu mai subzistă, competența urmând a fi stabilită conform regulilor aplicabile cererii principale;
- b) chiar dacă pricina a fost disjunsă, aplicarea dispozițiilor art. 17 C.proc.civ. din 1865 ori a art. 123 C.proc.civ. impune aceeași concluzie, anume că prorogarea de competență subzistă și după disjungere, pricina fiind de competența instanței sesizate cu cererea principală, respectiv Judecătoria Sfântu Gheorghe;
- c) prin raportare strictă la criteriul valoric, cauza este oricum de competența Judecătoria Sfântu Gheorghe, întrucât, fiind vorba despre o cerere incidentală formulată într-un dosar început sub imperiul vechiului Cod de procedură civilă, acestei cereri i se aplică în continuare vechiul Cod și după disjungere, potrivit art. 3 alin. (1) din Legea nr. 76/2012.

14. Legea aplicabilă mijloacelor de probă și hotărârilor

În cursul unui proces început la data de 10 noiembrie 2014, având ca obiect obligarea pârâtului la plata sumei de 5.000 lei reprezentând contravaloarea unor lucrări neefectuate, pârâtul afirmând în apărare că lucrările au fost executate, instanța, la termenul din data de 1 martie 2016, a încuviințat pentru ambele părți proba cu câte un martor, aceștia fiind citați în vederea audierii. S-a fixat un termen pe data de 15 aprilie 2016. La data de 1 aprilie 2016 a intrat în vigoare O.U.G. nr. X/2016, prin care formalitatea jurământului pentru martori este suprimată, în nota de fundamentare exprimându-se aprecierea că aceasta ar fi una anacronică, iar această modificare constituie o situație extraordinară, care nu poate fi amânată fără grave consecințe asupra bunului mers al justiției. Totodată, s-a arătat că, în cauzele al căror obiect are o valoare de până la 10.000 lei inclusiv, apelul este suprimat, hotărârea primei instanțe fiind definitivă.

În ce privește audierea martorului la termenul din data de 15 aprilie 2016 și hotărârea pronunțată la aceeași dată:

- a) martorul va fi audiat fără jurământ, iar hotărârea va fi definitivă;
- b) martorul va fi audiat fără jurământ, iar hotărârea va fi supusă apelului;
- c) martorul va fi audiat sub prestare de jurământ, iar hotărârea va fi supusă apelului.

15. Aplicarea în timp a legii de procedură

Pe calea recursului declarat împotriva deciziei nr. 1000 din data de 10.10.2022 pronunțată de Curtea de Apel Târgu-Mureș într-o cauză în care cererea de chemare în judecată a fost înregistrată pe rolul primei instanțe la data de 01.03.2016, reclamantul a solicitat casarea deciziei recurate invocând greșita aplicare a normelor de drept material, precum faptul că decizia recurată a fost pronunțată cu nerespectarea dezlegărilor obligatorii date de instanța de recurs în ciclul procesual anterior. Arătând că art. 497 C.proc.civ., în redactarea în vigoare la data pronunțării deciziei recurate, permite Înaltei Curți de Casație și Justiție să dispună casarea cu trimitere spre rejudecare o singură dată în cursul procesului, măsură luată deja în primul ciclu procesual, recurentul solicită instanței supreme să dispună casarea cu reținere.

În ipoteza admiterii recursului, Înalta Curte de Casație și Justiție:

- a) va face aplicarea legii de procedură în vigoare la data pronunțării deciziei recurate (*tempus regit actum*) și va dispune casarea cu reținere;
- b) va face aplicarea legii de procedură în vigoare la data pronunțării deciziei recurate (*tempus regit actum*), precum și a jurisprudenței obligatorii a instanței supreme, și va dispune casarea cu reținere spre judecare în fond numai atunci când nu ar fi pusă în situația de a proceda la analizarea stării de fapt prin recalificarea faptelor sau prin completarea sau readministrarea probatoriului, în caz contrar cauza urmând a fi trimisă spre rejudecare;
- c) va face aplicarea legii de procedură în vigoare la data începerii procesului și va dispune casarea cu trimitere spre rejudecare.